



Johan Houtman

De doorlopende route geeft meerwaarde

Het Schoonhovens College was een voorloper als het gaat om doorlopende leerroutes: de route metaal naar mbo 2 en 3, in samenwerking met het Techniek College Rotterdam, draait inmiddels al voor het vierde jaar. Johan Houtman is docent en sectievoorzitter PIE bij het Schoonhovens College en was vanaf het begin bij de route betrokken. Wat zijn de ervaringen?

Digitale machines, CNC-verspaners én mbo-bevoegde docenten. Toen een delegatie van het Techniek College Rotterdam een aantal jaren geleden een bezoek bracht aan het Schoonhovens College, keken ze hun ogen uit. Alles wat je als school nodig hebt om binnenshuis een mbo-route vorm te geven, was er al. Bovendien dacht het Schoonhovens College in het kader van Sterk Techniekonderwijs zelf ook al na over een doorlopende route metaal vmbo-mbo. Alle voorwaarden waren er dus al, om een doorlopende route snel vorm te geven. Inmiddels draait die voor het vierde jaar en hebben de eerste studenten hun diploma behaald. Op papier is de constructie eenvoudig: de leerlingen stromen na hun vmbo-examen door naar een mbo-opleiding binnen het Schoonhovens College. Leerlingen kunnen daarbij kiezen uit zes opleidingen: constructiewerker niveau 2, allround constructiewerker niveau 3, verspaner niveau 2, cnc verspaner, basis lasser niveau 2 en allround lasser niveau 3. Johan Houtman, docent en sectievoorzitter PIE, was vanaf het begin bij de route betrokken.

Eerst nog even voor de duidelijkheid: jullie draaien de hele mbo-opleiding binnen het Schoonhovens College?

"Klopt, we zijn hier helemaal selfsupporting. Vanaf het eerste leerjaar mbo lopen de studenten vier dagen per week stage en zijn ze een dag in de week op school. Ik geef samen met een collega de vaktheorie, hij voor het verspanen, ik voor het lassen. We hebben ook docenten wis- en natuurkunde, Nederlands en burgerschap en ondernemen met een mbo-bevoegdheid.

Elke zes weken bezoeken mijn collega en ik de leerlingen in het bedrijf waar ze stage lopen. Dan krijgen ze opdrachten mee. Dat begint met basistechnieken en wordt steeds moeilijker. In de eindopdracht komen alle vaardigheden terug. De mbo'ers moeten, afhankelijk van het niveau, ook twee of drie keuzedelen volgen. Dat gebeurt ook hier op school en daar hebben we best veel werk aan. Ze kunnen daarom kiezen uit een beperkt aantal keuzedelen: 'Digitalisatie', 'Blijvend fit' en

'Ondernemend gedrag'. Dat laatste is vooral relevant voor jongens die als ZZP'er aan de slag willen. De eindassessments nemen we ook hier op school af. In feite doen we hier alles, alleen voor hun rekenen- en taalexamen moeten de leerlingen naar het TCR."

Voor welke leerlingen is deze route vooral aantrekkelijk?

"Het is echt voor leerlingen die al vroeg weten wat ze willen. Het zijn voornamelijk praktische leerlingen, maar soms ook leerlingen kader die gewoon aan het werk willen. We hebben nu drie BBL'ers die best BOL niveau 3 zouden kunnen doen, maar die gewoon aan het werk willen. Ze zijn met dit traject niet sneller klaar, maar ze verdienen wel geld en op hun 19de zijn ze klaar met niveau 3. Er zijn er veel die loonwerker willen worden, bijvoorbeeld kraanmachinist of grondwerker. Het zijn vaak ook jongens die op een boerderij wonen en thuis op de tractor rijden, die sleutelen al van jongsaf aan. Dit is een route die echt bij ze past. Het grote voordeel is dat ze in hun omgeving kunnen blijven. Anders moeten ze naar Leiden of Nieuwegein of Dordrecht."

Ze lopen vier dagen per week stage. Was het lastig om stagebedrijven te vinden?

"Nee, de contacten met bedrijven hadden we al, onder meer via onze bedrijvenkring. Er zijn in de omgeving volop opleidingsplekken beschikbaar, want er is in en rond Schoonhoven veel maakindustrie. Er zijn vooral veel metaalconstructiebedrijven, met zo'n vijftien tot twintig man in dienst. Die willen onze leerlingen heel graag hebben. Dat ik de werkgevers al ken, is trouwens ook een voordeel. Als er iets is, of als een leerling ergens niet op z'n plek zit, kun je snel schakelen."

Halen jullie bij deze leerroute ook overlap uit de stof, zodat de leerlingen sneller klaar zijn met hun mbo-opleiding?

"Daar hebben wij niet voor gekozen. Mijn ervaring is: deze leerlingen blaken niet van studieplezier. Als ik de vaktheorie van mbo-lerjaar 1 met ze behandel, zit er wel veel herhaling in van wat ze op het vmbo al gehad hebben, maar het is niet zo dat ze ineens het licht zien. Die herhaling moeten we zeker blijven doen. Maar het scheelt bij de praktijkopdrachten wel dat ik ze al ken. Ik weet wat ze al kunnen. Dus praktijkopdrachten die ze al onder de knie hebben, daar kunnen ze iets anders voor doen en zo verdiepen of verbreden."

Je bent een deel van de week vmbo-docent en een deel mbo-docent. Hoe is dat?

"Ik geef nu vier lessen mbo en de rest vmbo onderwijs. Ik heb altijd met plezier vmbo-leerlingen lesgegeven. Die jongens van vijftien of zestien antwoorden op alles met 'nee'. Dat is niet altijd even makkelijk, maar met humor kun je erdoorheen prikken. Nu heb ik ze een paar jaar langer en je ziet ze volwassen worden."



Ik zit al 22 jaar in het onderwijs en dit was voor mij een leuke nieuwe uitdaging. Als docent heb je veel vrijheid, bij het bedenken van opdrachten bijvoorbeeld. De toetsen staan natuurlijk vast, maar in hoe je de leerlingen daarheen begeleidt, heb je ruimte. En het houdt je scherp, want je moet constant schakelen. Alles loopt door elkaar: eerstejaars, tweedejaars, derdejaars en dan ook nog verschillende niveaus. Ik heb nu bijvoorbeeld drie tweedejaars mbo-niveau 2 en vier laatstejaars niveau 3, ook een leerling die niveau 2 heeft en nu niveau 3 gaat doen, die heeft weer een ander programma. Dat zijn allemaal constructiebankwerkers. Ik moet steeds andere boeken erbij pakken. Het niveau van de stof is wat hoger, dat is leuk, je kunt er dieper op in met de jongens. Het is een hele leuke groep om les te geven."

Hoe ziet de samenwerking met het mbo eruit voor jullie?

"In het begin was dat natuurlijk een beetje aftasten. Ze waren heel ruimhartig met alles, maar er is toch koudwatervrees, je moet een beetje aan elkaar wennen. Maar lopende het eerste jaar ging het beter en nu gaat het prima. We hebben een goede contactpersoon en ze hebben eigenlijk weinig omkijken naar ons."

Je moet wel steeds goed blijven afstemmen. Vooral bij de uitwisseling van lesmateriaal en bij praktische zaken. Het TCR werkt bijvoorbeeld met een jaarrooster met vier periodes, afgesloten met een toets. Maar die roosters en toetsen veranderen bijna elk jaar. Je moet dus constant blijven opletten en afstemmen. Wat helpt is dat wij ook officieel docent van het TCR zijn, we kunnen dus in hun systeem en hebben inzage in de materialen, het rooster en de toetsen.

Ik denk dat het vooral ook belangrijk is om bij zo'n samenwerking vooraf tussen de scholen goede afspraken te maken. We hebben een intentieverklaring getekend en een convenant

gesloten met TCR, waarin bijvoorbeeld de financiële afspraken zijn gemaakt. Ook op directieniveau moet het goed geregeld zijn.”

Vorig jaar zijn de eerste mbo-studenten afgestudeerd op het Schoonhovens College. Hoe zie je de toekomst? Zou het aantal leerlingen uit kunnen breiden?

“We zouden nog iets kunnen groeien, maar er zit wel een limiet aan het aantal leerlingen dat op deze manier binnen de school kan blijven. Het zijn er nu zo’n tien per jaar. Vijftig zou teveel zijn, maar zo’n vijftien man is prima.

Die diploma-uitreiking was een hele gezellige happening, we hadden bedrijven en ondernemers uitgenodigd en de studenten konden familie en vrienden meenemen. Ik kom ze als ze van school zijn nog wel eens tegen, want ik woon zelf ook in deze gemeente. Ze hebben allemaal een leuke baan, het gaat goed met ze. Daar gaat het uiteindelijk om.”

Meer lezen

[Mbo-leerling Sven leert snel bij Blonkstaal in Schoonhoven](#)

[Schoonhovens College zet netwerk in voor win-winsituatie](#)

